

Školní řád Základní školy Na Radosti

PŘÍLOHA Č. 2

**MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
ZÁKLADNÍ ŠKOLY NA RADOSTI**

ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ ŽÁKŮ A JEJICH OCHRANY
PŘED SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝMI JEVY A PŘED PROJEVY
DISKRIMINACE, NEPŘÁTELSTVÍ NEBO NÁSILÍ

Základní škola Na Radosti, Komenského 972/10, 591 01 Žďár nad Sázavou

www.skolalanaradosti.cz

1. Úvod

1.1. Minimální preventivní program vychází z **pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 20 006/2007-51 ze dne 17. 10. 2007**, který do prevence rizikového chování zařazuje konzumaci drog včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanu a kyberšikanu, rasismus a jiné formy násilí. Při jeho tvorbě byla brána na zřetel **Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2013-2018** (dále jen „národní strategie“).

1.2. Cílem je ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků (dále též „rodiče“) formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, vážit si svého zdraví, umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti. V následujících školních letech je základním principem preventivní strategie na naší škole osvojování zdravého životního stylu a rozvoj dovedností, které vedou žáky k odmítání všech druhů sebepoškozujícího chování, projevů agresivity a porušování zákona. Pouze dítě zdravé, spokojené a sebevědomé má větší šanci odolat negativním vlivům okolí.

2. Charakteristika školy

2.1. Základní škola Na Radosti je koncipovaná zatím pro první až pátý ročník základní školy. Dne 1. 9. 2016 otevřela škola první třídu s kapacitou 19 žáků pro žáky 1. až 5. ročníku základní školy; primární cílovou skupinou ve smyslu národní strategie jsou tedy k dnešnímu dni a stavu děti mladšího školního věku (6-12 let) a jejich zákonní zástupci. Další čtyři třídy druhého stupně budou otevřeny postupně. Cílem je vybudovat malou školu, která poroste s dětmi. Školu navštěvují žáci ze Žďáru nad Sázavou a jeho okolí.

2.2. Základní škola Na Radosti je provozována v budově internátu Střední školy obchodní a služeb SČMSD. Dvoupatrová budova, v níž škola sídlí, se nachází v klidné lokalitě města Žďáru nad Sázavou, zvané Stalingrad. Dopravně je snadno dostupná, umožňuje rovněž parkování před školou podél hlavní komunikace. Budova nemá bezbariérový vstup. Ve svém prvním roce škola trvale využívá učebnu (místnost bývalé fiktivní firmy) a jeden studentský pokoj jako ředitelnu v prvním patře internátu a dále každou středu jednu vedlejší místnost pro výuku anglického jazyka. Škola si pronajímá dva pozemky Českého zahrádkářského svazu, které se nachází v bezprostřední blízkosti budovy. S přibývajícimi ročníky a třídami se škola bude postupně rozšiřovat do dalších místností prvního a pravděpodobně i druhého patra budovy.

2.3. Učitelé, vychovatelé i asistenti zaměstnaní v Základní škole Na Radosti jsou součástí komunity složené také z žáků, rodičů a dalších příznivců školy. Všichni dohromady tvoří jeden tým, klade se veliký důraz na komunikaci mezi všemi stranami, dobré nastavení vztahů a vzájemnou dobrou informovanost o základním dění ve škole. Zaměstnanci komunikují s žáky s respektujícím přístupem a velkou vnímavostí k jejich individuálním potřebám. Jsou ve své práci tvůrčí, nechávají se inspirovat žáky samotnými a jsou otevření alternativním pedagogickým směrům, které ale nepřebírají automaticky ani dogmaticky.

V prvním školním roce 2016/2017 je ve škole Na Radosti zaměstnána jedna učitelka, dva externí učitelé pro výuku hudební výchovy a anglického jazyka, jedna asistentka do výuky, dvě vychovatelky do školní družiny a jedna administrativní pracovnice.

2.4. Výhodou školy je menší rodinné prostředí, v němž se všichni žáci i pedagogové dobře znají, znají se mezi sebou i mnozí rodiče a případné negativní jevy mohou být velmi rychle odhaleny.

3. Cíle a principy

3.1. Základní škola je postavena na těchto cílech a principech:

- 3.1.1. rozvoj kompetencí žáků a sociálních dovedností (navazování zdravých vztahů s ostatními, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace),
- 3.1.2. pozitivní vnímání sebe sama,
- 3.1.3. rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita, vůle, přejímání nosných hodnot),
- 3.1.4. rozvoj morálního vědomí a vědomí zodpovědnosti,
- 3.1.5. pravidel demokratického řízení, efektivních pravidel vzájemného soužití
- 3.1.6. respekt k lidským právům, skupinovým kulturním odlišnostem, individuálním potřebám a odlišností jednotlivců, odbourávání předsudků a stereotypů,
- 3.1.7. vštěpování odpovědnosti za věci veřejné a za stav životního prostředí, podpora hodnot demokratické společnosti,
- 3.1.8. zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole,
- 3.1.9. vedení žáků k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem,
- 3.1.10. vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole,
- 3.1.11. svobodný přístup k informacím, jejich vyhledávání z různých informačních zdrojů, práce s informacemi, schopnost je porovnat a na jejich základě formovat vlastní názor a životní postoj,
- 3.1.12. poznávání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, sociálních),
- 3.1.13. spolupráce celé školy, všech žáků, učitelů – budování důvěry ve vztahu žák – žák a učitel – žák,
- 3.1.14. otevřená komunikace mezi školou a zákonnými zástupci – otevřenost a důvěra ve vztahu učitel (škola) – zákonný zástupce,
- 3.1.15. spolupráce učitelů v rámci pedagogického týmu,
- 3.1.16. propojení školy s dalšími institucemi (odb. pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence).

3.2. Formy rizikového chování žáků, na něž primární prevence cílí:

- 3.2.1. interpersonální agresivní chování – agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedií, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie,
- 3.2.2. delikventní chování ve vztahu k hmotným statkům – vandalismus, krádeže, sprejerství a další trestné činy a přečiny,
- 3.2.3. záškoláctví a neplnění školních povinností,
- 3.2.4. závislostní chování – užívání všech návykových látek, netolismus, gambling,
- 3.2.5. rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů,
- 3.2.6. rizikové chování v dopravě, prevence úrazů,
- 3.2.7. spektrum poruch příjmu potravy,
- 3.2.8. negativní působení sekt,
- 3.2.9. sexuální rizikové chování.

4. Strategie a metody

4.1. Vztah učitel – žák

4.1.1. Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s jeho rodinou a jejím sociálním prostředím. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, se zákonným zástupcem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

4.2. Skupinová práce

4.2.1. Žáci velkou část vyučování spolupracují: ve dvojicích, ve skupinách (stejného věku, ale i napříč ročníky). Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí: schopnosti týmové práce, schopnosti řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu), kompetence sociální interakce. Žáci se učí vést diskusi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

4.3. Projektové vyučování a celoškolní projekty (projektové dny)

4.3.1. V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Věkově smíšená skupina umožňuje intenzivní spolupráci žáků napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a starší žáci budou schopni spolupracovat s mladšími a naopak.

4.4. Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny.

4.4.1. Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i dalších možnostech rozvoje. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku, je využívána individuální vztahová norma. Je podporován individuální talent a zájem žáka. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly a zároveň pozitivní vztah k okolnímu světu.

4.5. Komunikace se zákonnými zástupci

4.5.1. Učitelé nabízejí všem zákonným zástupcům možnost individuální konzultace a vyzývají zákonné zástupce, aby tuto možnost využívali. Zákonní zástupci mají možnost navštívit

i výuku, často se zapojují do výuky i sociálního dění (ve třídě, ve škole, při mimoškolních aktivitách) v rámci svých možností, poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.

4.5.2. Zákonným zástupcům nabízíme setkání v rámci rodičovských kaváren (rodiče – průvodci) a pravidelná tripartitní setkání - 2 x za pololetí (zákonní zástupci – žák – učitel).

V případě potřeby se schůzky uskutečňují na základě individuálních žádostí okamžitě.

4.5.3. Podněty zákonných zástupců projednává v rámci své působnosti školská rada.

4.5.4. Neformální platformou pro výměnu informací mezi zákonnými zástupci jsou rodičovské kavárny, konané přibližně jednou za měsíc.

4.5.5. Zákonní zástupci, žáci a pedagogové se setkávají na volnočasových aktivitách, dílnách pro děti/žáky i dospělé (vánoční a velikonoční setkání), při organizování slavností, dnů otevřených dveří, při účasti na vzdělávacích kurzech a kroužcích, dobrovolnické činnosti.

4.5.6. Zákonní zástupci mají umožněnu, po domluvě s pedagogem, návštěvu ve výuce.

4.6. Pedagogická diagnostika

4.6.1. Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o jejich možném problému a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje se zákonnými zástupci a externím školním psychologem, kteří se zapojí do diagnostického a poradenského procesu.

4.7. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci:

4.7.1. aktivity pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích

4.7.2. projektové dny,

4.7.3. terénní výuka (výuka v přírodě, kulturní programy) a školní výlety,

4.7.4. třídní teambuilding – práce se skupinovou dynamikou,

4.7.5. třídní komunitní kruh,

4.7.6. spolupráce s organizacemi zajišťujícími programy a projekty týkající se prevence sociálně patologických jevů a/nebo podpory zdravého (fyzického i psychického) vývoje žáků,

4.7.7. podpora inkluzivního vzdělávání,

4.7.8. akce pro žáky, děti, rodiče a zákonné zástupce, které podporují spolupráci rodiny a školy,

4.7.9. slavnosti v průběhu ročního hospodářsko-kulturního cyklu vycházející z kulturních, lidových a náboženských tradic (martinská, michaelská slavnost, adventní spirála, vánoce, masopust, vynášení morany, velikonoce, otvírání studánek, svatojánská slavnost atp.).

5. Informační nástěnka

5.1. Aktuální informace o dění ve škole jsou k dispozici na nástěnce školy a dálkovým způsobem na sdílené platformě přístupné zaměstnancům a zákonným zástupcům; omezené informace jsou zveřejněny pro širokou veřejnost na webových stránkách školy www.skolanaradosti.cz.

6. Organizace a struktura prevence

6.1. Výchovný poradce a metodik prevence: **Mgr. Petra Vykydalová Kupková**

6.2. Externí školní psycholog: **MUDr. Tatjana Horká**

6.3. Výchovný poradce koordinuje společně s externím školním psychologem aktivity školy v oblasti prevence. V případě potřeby se v rámci prevence konfliktů a problémů žáků setkává s žáky v komunitním kruhu. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí a komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na výchovného poradce obracejí v případě:

6.3.1. výskytu agresivního chování ve třídě,

6.3.2. signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové),

6.3.3. náhlém i přetrvávajícím neúspěchu v učení,

- 6.3.4. obtížné komunikace, konfliktu s rodiči,
- 6.3.5. porušování pravidel soužití ve škole žákem,
- 6.3.6. krádeží ve třídách,
- 6.3.7. konfliktního či jinak problematického klimatu třídy.
- 6.4. Výchovný poradce diagnostikuje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s žáky, pedagogem, se zákonnými zástupci. Obrací se na sociální odbor, kurátory v případě podezření na problém v rodině či porušování zákona.
- 6.5. **Učitelé** se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhnou opatření. Třídní učitel je v kontaktu se zákonnými zástupci žáků své třídy prostřednictvím pravidelných či jednorázových konzultací a dalších možností komunikace (email, mobil).
- 6.6. **Ředitel školy** sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy.